

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Πολυτεχνείου 6, 104 33 Αθήνα

Τηλ. 210-5243434, Fax:210-5228231

Αθήνα, 20 Μαΐου 2011

**Οι θέσεις της Π.Ε.Φ. για τα θέματα των Αρχαίων Ελληνικών Θεωρητικής
κατεύθυνσης Γ' Λυκείου**

Στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών Θεωρητικής κατεύθυνσης Ημερησίου Γενικού Λυκείου η επιλογή του διδαγμένου κειμένου από την «Πολιτεία» του Πλάτωνα αναφέρεται στο θέμα της παιδείας των φιλοσόφων στην ιδανική πολιτεία. Οι ερωτήσεις είναι διατυπωμένες με σαφήνεια, απαιτούν γνώση των σχολίων του σχολικού βιβλίου, αλλά και βαθύτερη γνώση του πλατωνικού κειμένου. Η μετάφραση είναι διδαγμένη και ως τούτου δεν παρουσιάζει καμία δυσκολία για τους υποψηφίους.

Στη Β1 ερώτηση, η φράση «*ἐν παιδείᾳ*» σχολιάζεται στο σχολικό βιβλίο, σελ. 119. Για τη φράση «*ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν*» πρέπει να γίνει αναφορά στην ανάβαση του φιλοσόφου προς τη θέαση του Αγαθού (Ιδέα του αγαθού).

B2: Οι φράσεις του κειμένου με τις οποίες ο Πλάτων προσδιορίζει αυτούς που είναι ακατάλληλοι να αναλάβουν πολιτικές εξουσίες είναι:

«μήτε τοὺς ἀπαιδευτοὺς καὶ ἀληθείας ἀπίερούς», «μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους».

Στη συνέχεια στο κείμενο δίνεται η αιτιολόγηση: «*τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἕνα*», «*τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν*».

B3: Η απάντηση υπάρχει στο σχολικό βιβλίο, σελ. 102 (οι δύο τελευταίες παράγραφοι).

B4:απόρρητος : προειρημένων
ντροπαλός : ἐπιτροπεῦσαι -ἐπιτρέπειν
αντιβιοτικό: τῷ βίῳ
αποχή: ἔχουσιν
δυσπραγία: πράττειν
μονοκατοικία:ἀπρκίσθαι, τῶν οἰκιστῶν
προφήτης: ἔφη
εἰδωλο: ἴδωσι
βάθρο: ἀναβῆναι, ἀνάβασιν
ανυπόμονος: καταμένειν

Το αδίδακτο κείμενο, από το «Συμπόσιον» του Ξενοφώντα, είναι ιδιαίτερα απαιτητικό και παρουσιάζει αρκετές δυσκολίες, τόσο στη μετάφραση όσο και στην κατανόηση.

Οι γραμματικές και συντακτικές παρατηρήσεις, στερεότυπα διατυπωμένες, δεν παρουσιάζουν δυσκολία εκτός από την παρατήρηση Γ3β, στην οποία η διευκρίνιση για την εξάρτηση του πλαγίου λόγου πιθανόν να δυσκόλεψε τους υποψηφίους.

Μετάφραση

Εκείνοι λοιπόν, δειπνούσαν σιωπηλά, σαν να τους είχε αυτό επιβληθεί από κάποιον ανώτερο. Και ο Φίλιππος ο γελωτοποιός, αφού κτύπησε την πόρτα, είπε σε αυτόν που προσέτρεξε να ανακοινώσει και ποιος ήταν και για ποιο λόγο επιθυμούσε να τον οδηγήσουν μέσα· και είπε ότι έρχεται, αφού ετοίμασε όλα τα απαραίτητα, ώστε να δειπνήσουν με ξένες προμήθειες. Και ο υπηρέτης είπε ότι ήταν πολύ στενοχωρημένος γιατί δεν έφερε τίποτε και επειδή ήταν νηστικός. Ο Καλλίας λοιπόν, αφού άκουσε αυτά είπε· αλλά όμως, φίλοι, είναι ντροπή να (του) αρνηθούμε την είσοδο· ας εισέλθει λοιπόν. Και συγχρόνως έστρεψε το βλέμμα του στον Αυτόλυκο, ολοφάνερα εξετάζοντας πώς φάνηκε σε εκείνον το αστείο.

Γ2: κρείττονος: κρείττονας –κρείττους

ὅ,τι: οὔτινος - ὅτου

ἔφη: φαίη

πάντα: πᾶσι

φέρειν: ἐνεγκεῖν

ταῦτα: αὗται

ἄνδρες: ἄνερ

αἰσχρόν: αἰσχίονι

εἰσίτω: εἴσιθι

δόξειε: ἔδοξε

Γ3α: αὐτοῖς: αντικείμενο στο ἐπιτεταγμένον

τῷ ὑπακούσαντι: επιθετική μετοχή-αντικείμενο στο εἶπε

διὰ τὸ φέρειν: εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας

ἀνάριστον: κατηγορούμενο στο παῖδα από το εἶναι

φθονῆσαι: υποκείμενο στο αἰσχρόν ἐστι

ἐκείνῳ: δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου από το δόξειε

Γ3β: εἶπε τῷ ὑπακούσαντι: εἰσάγγειλον ὅστις εἰμί

Οι ίδιες επισημάνσεις ισχύουν και για τα θέματα των Εσπερινών Λυκείων, τα οποία είναι παρόμοια, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις στις παρατηρήσεις (γραμματικές και συντακτικές) του αδίδακτου κειμένου.